

Kippis kliseille:
yleispätevät juomapelisäännöt Disneyn
klassikkoelokuville

Henna-Riikka Lahtinen
Väitöskirja
Kulinaarinen tiedekunta
Turun yliopisto
28.10.2021

Sisällysluettelo

1. Johdanto	3
2. Juomapelin säännöt	4
2.1. "Alkuperäiset" säännöt vuodelta 2014	4
2.2. Sääntöjen hiominen ja testailu	5
2.3. Lopullinen versio juomapelin säännöistä	7
3. Aineiston analysointi	10
3.1. Aineiston esittely.....	10
3.2. Metodit	11
3.3. Aineiston rasittavuus.....	11
4. Lopuksi.....	15

Lähteet

Liitteet

1. Johdanto

Kukapa 90-luvulla syntynyt ei olisi lapsuudessaan katsellut VHS-kaseteilta Disneyn piirrettyjä? Ainakin itselleni Disney-klassikot kuuluvat hyvin vahvasti lapsuuteen, vaikka yhä edelleen pidän Disneyn elokuvista. Juomapelit¹ taas ovat kiehtoneet opiskelijoita ja ihmiskuntaa ylipäänsä jo hyvin pitkään, itseäni oikeastaan koko opiskeluaikani. Hyvin usein juomapeleihin liittyy ”etkoilua” ja isomman porukan kokoontuminen yhteen². Mikäpä olisi hauskempaa kuin piirrettyjen yhdistäminen juomapelaamiseen!

Wikipedian juomapeliartikkelissa³ sanotaan, että mistä tahansa suositusta elokuvasta tai tv-sarjasta saa juomapelin kirjaamalla ylös siinä esiintyviä kliseitä ja nauttimalla juomaa niiden kohdalla. Tämä pätee myös Disney-klassikoihin kautta aikain, sillä tietyt kliseet ja samankaltaisuudet tuntuvat toistuvan monissa elokuvissa.

Ensimmäisen kerran ajatus Disney-juomapelistä syntyi 2014 joulukuussa, kun lukioaikainen ystäväni oli tulossa viettämään luokseni Turkuun uutta vuotta. Kun vuoden vaihde sitten koitti, toteutimme suunnitelmamme ja ensimmäinen versio juomapelisäännöistä syntyi. Tuolloin juomapelissä sääntöjä oli lähemmäs toistakymmentä ja ne oli mahdoton muistaa ulkoa. Tavoitteeni tätä tutkimusta tehdessä on tiivistää säännöt noin kymmeneen.

Tutkielman tehtävä on luoda yleispätevät juomapelisäännöt kaikille Disneyn klassikkoelokuville⁴. Testaan sääntöjen yleispätevyyttä käyttämällä kulinarian tohtori Antti Kaunismäen⁵ luomaa metodologiaa juomapelien rasittavuudesta. Tutkimushypoteesi on, että Disney-klassikoille on mahdollista kehittää juomapelisäännöt, joita voidaan käyttää mitä tahansa elokuvaa katsoessa ja juomapelin rasittavuus on silti suunnilleen samanlainen. Tutkielma sijoittuu pelitutkimuksen ja alkoholitieteiden alalle, kun kyse on juomapelitutkimuksesta.

Tutkielma etenee juomapelisääntöjen ideasta kehittelyn kautta viimeisimpään versioon säännöistä, minkä jälkeen esittelen aineistoni ja käyttämäni menetit. Lopuksi tutkin, miten kuormittava aineistoni on luotujen sääntöjen valossa ja ovatko kaikki Disney-klassikot suunnilleen yhtä kuormittavia.

*”Saatuansa spriitä / Virkistyi hän siitä: / Kohottaen lasiaan / Virkkoi: ”Veljet – asiaan!”*⁶

¹ <https://fi.wikipedia.org/wiki/Juomapeli>

² Kaunismäki 2011, s.3

³ <https://fi.wikipedia.org/wiki/Juomapeli>

⁴ https://fi.wikipedia.org/wiki/Luettelo_Disneyn_animaatioelokuvista

⁵ Kaunismäki 2011

⁶ SKOn laulukirja 2015, s. 86

2. Juomapelin säännöt

Tässä luvussa kerron, miten Disney-juomapeli sai alkunsa, sääntöjen kehittelyprosessista ja niiden muotoutumisesta viimeisimpään muotoonsa. Perustelen viimeisessä alaluvussa myös, miksi juomapeli sisältää juuri ne sääntökohdat, jotka se sisältää.

2.1. ”Alkuperäiset” säännöt vuodelta 2014

Ensimmäisen kerran ajatus Disney-juomapelistä syntyi 2014 joulukuussa, kun lukioaikainen ystäväni oli tulossa luokseni Turkuun viettämään uutta vuotta. Kun vuoden vaihde sitten koitti, toteutimme suunnitelmamme ja ensimmäinen versio juomapelisäännöistä syntyi hetkessä, kun mietimme, millaisia Disney-kliseitä on ylipäättään olemassa. Tuolloin juomapelissä sääntöjä oli yli toistakymmentä ja ne oli mahdoton muistaa ulkoa.

Alkuperäisiin sääntöihin kuuluivat seuraavat kohdat:

- Epärealistiset hiukset
- Puhuva eläin
- Kuollut vanhempi
- Ruma/vanha/lihava pahis
- Laulu
- Pusu / tilanne, jossa pitäisi pussata
- Tosirakkaus
- True love’s kiss
- Hevonen
- Eläin sidekick
- Love at first sight
- Antti Pääkkönen
- Unelmointi
- Vaikeat perhesuhteet
- Päähenkilöllä ei ole sisaruksia
 - Jos on, 2 hörppä
- Taikuus
- Pahiksen mahtisuunnitelma
- Piilopervo kohtaous
- Fysiikan lakien rikkominen
- Teiniangsti
- Hahmo vaihtaa yllättäen vaatteita

Tarkoituksena oli ottaa yksi hörppä aina kun jokin yllämainituista kohdista toteutui.

Näillä juomapelisäännöillä pelasimme tuolloin kolme Disney-elokuvaa läpi. Muistaakseni klassikot, jotka katsoimme tuolloin, olivat Kaunotar ja Hirviö, Kaksin karkuteillä ja Pocahontas. Tässä vaiheessa minulla ei ollut vielä aavistustakaan siitä, että nämä säännöt tulevat olemaan pohja kulinaariselle tutkimukselleni.

Kun mietimme ystäväni kanssa juomapelin sääntöjä, alusta asti oli selvää, että aiomme katsoa prinsessa-elokuvia ja kohdat mietittiin nimenomaan tämän tyyppisille elokuville sopiviksi. Nämä säännöt täyttivät tuolloin uuden vuoden aattona täysin tarkoituksensa: pääsimme hilpeään humalatilaan.

Tavoitteeni tätä tutkimusta tehdessä oli tiivistää ylläolevat säännöt alle kymmeneen ja muutenkin muokata niitä hieman yleispätevämmiksi kaikille klassikkoelokuville. Disneyllä on kuitenkin muitakin kuin pelkkiä prinsessaelokuvia.

2.2. Sääntöjen hiominen ja testailu

Jostain oli lähdettävä karsimaan sääntöjä. Halusin sellaiset säännöt, jotka toimivat elokuvan kielestä huolimatta. Tässä vaiheessa Suomi-spesifit kohdat, kuten 'Antti Pääkkönen ääninäyttelijänä' saivat luvan lähteä. Alkuperäisissä säännöissä tuntui olevan myös monta hyvin samantyyppistä kohtaa, joten lähdin pohtimaan, miten ne saisi yhdistettyä fiksusti.

Ensimmäinen testikierros säännöistä koostui alla olevista kohdista:

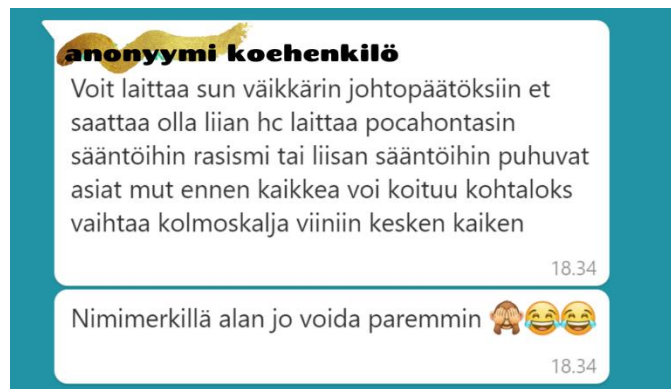
- Epärealistiset hiukset
- Puhuva eläin
- Toinen päähenkilön vanhemmista kuolee tai on kuollut
- Laulu
- Rakastuminen ensisilmäyksellä

Tämä versio säännöistä sopii ehkä ennen kaikkea prinsessaelokuville samaan tapaan kuin "alkuperäiset" säännöt. Tuhkimoa katsoessa tuntui, että saavuttaa hilpeän tilan, mutta samat säännöt eivät toimineet yhtä hyvin esimerkiksi Dumbon kohdalla, sillä elokuvassa on lähinnä eläinhahmoja, eikä näillä ole esimerkiksi hiuksia.

Toinen testikierros säännöistä oli seuraavanlainen:

- Epärealistiset hiukset
- Puhuva eläin/asia
- Päähenkilön vanhemmat
 - toinen kuollut: 1 huikka
 - molemmat kuolleet: 2 huikkaa
 - molemmat hengissä: 3 huikkaa
- Laulu
- Rakastuminen ensisilmäyksellä tai liian nopeasti
- Rasismi
- Bonus: Pysäytetään leffa. Huikka, jos naurat pysäytyskuvalle.

Tätä versiota testattaessa katsottiin Pocahontas ja Liisa Ihmemaassa. Omissa muistiinpanoissani version alla lukee: "Pelkkää uhkaa, jos kattoo Pocahontaksen". Kanssani samaa mieltä tästä muhkallisuudesta oli eräs anonyymi koehenkilö, jonka kanssa katsoin edellä mainitut elokuvat saman illan aikana. Suuresta uhasta huolimatta, nämä säännöt muistuttavat jo huomattavasti enemmän lopullista sääntöversiota.



Kuva 1: Koehenkilön fiiliksiä juomapelistä seuraavana iltana.

Kolmas versio säännöistä oli hyvin samantyyppinen kuin edellinen:

- Epärealistiset hiukset
- Puhuva eläin/asia
- Toinen päähenkilön vanhemmista kuolee tai on kuollut
- Laulu
- Rakastuminen ensisilmäyksellä
- Rasismi / kulttuurinen omiminen
- Bonus: Pysäytyskuvalle nauraminen

Vaikka huomasin epärealististen hiusten toimimattomuuden omana kohtanaan jo ensimmäisen sääntöversion aikana, se pysyi omana kohtanaan vielä tässäkin versiossa. En oikein tiennyt, miten kyseisen kohdan olisi muotoillut toisin.

Tämän sääntöversion muistiinpanoissa lukee paljon asiaa ja lopullisiin sääntöihin vaikuttaneita juttuja, mutta myös yksittäisiä sanoja kuten *apinasuppilo* ja *meikkivoidekatastrofi*.

Muistiinpanoistani löytyy myös suora lainaus leffaseuralaiseni näkemyksestä liittyen erääseen Pienen merenneidon kohtaukseen:

”Toi kivistä näyttää ihan penikseltä, terska ja kaikki.”

Tässä vaiheessa on kuitenkin todettava, että yllä oleva sitaatti ei vaikuttanut lopullisiin juomapelisääntöihin millään tavalla. Se herätti kanssakatsojissa ainoastaan hyväntuulista hilpeyttä.

Sääntöjen kehittelyvaiheessa niitä testattiin katsomalla erityyppisiä Disney-elokuvia eri aikakausilta. Testivaiheen elokuvat valikoituivat katsottavaksi sattumanvaraisesti testiryhmien toiveiden ja fiilisten pohjalta. Testivaiheessa katsottiin esimerkiksi Liisa Ihmemaassa, Pocahontas, Aladdin ja Pieni merenneito.

2.3. Lopullinen versio juomapelin säännöistä

*/: Ei tippa tapa ja ämpäriin ei huku, kun on alkuun päästy niin antaa mennä vaan :|*⁷

Muutaman hämärän leffaillan päätteeksi, sääntöjen lopulliseen versioon päätyivät seuraavat kohdat:

- Fysiikan lakien rikkominen
 - esim. epärealistiset hiukset, taikuu tai painovoiman uhmaaminen
- Puhuva eläin tai asia
- Päähenkilön vanhemmat
 - 1 hörppy: toinen vanhemmista kuollut
 - 2 hörppä: molemmat kuolleet
 - 3 hörppä: molemmat hengissä
- Laulu
- Rakastuminen ensisilmäyksellä (tai ylipäättään liian nopeasti)
- Rasismi / kulttuurinen omiminen / naisviha / stereotypia

- Bonukset, jotka voi halutessaan ottaa mukaan sääntöihin tai jättää pois
 - Nauraminen pysäytyskuvalle
 - Jokin hahmo muistuttaa jotain tuttua
 - Piilovittuilu
 - Viittaukset muuhun Disneyn elokuvayhtiön tuotantoon
 - Päihdeaineiden käyttö

Säännöt määrittävät, minkä tapahtumien yhteydessä on otettava huikka.⁸ Kaunismäen mukaan osallistujan rooli on siis hyvin vähäinen suhteessa peliin⁹, näissä säännöissä bonukset antavat osallistujien roolille enemmän liikkumavaraa. Bonussääntöjen on tässä tapauksessa ajateltu lisäävän osallistujaryhmän omaa vaikutusvaltaa pelin kulkuun ja lisäävän juomapelin yhteisöllisyyttä. Bonussäännöillä saa myös luotua juomapelaajille tunteen, että he voivat vaikuttaa pelin kulkuun. Näissä lopullisissa säännöissä on muutenkin kohtia, jotka ovat tulkinnanvaraisia ja antavat pelaajille valtaa säännöstellä huikkiensa määrää. Esimerkiksi ”puhuva eläin/asia” -säännön kohdalla on juotu kerran elokuvan aikana per eläin/asia.

Halusin sisällyttää fysiikan lakien rikkomisen juomapelisääntöihin, sillä Disney-hahmoilla tuntuu olevan kaiken kestävät meikit ja kampaukset, jotka eivät mene pilalle kastuessaan tai jos tuulee erityisen kovaa. Painovoimaa uhataan leijumalla sateenvarjon varassa monta kymmentä metriä.

⁷ SKOn laulukirja 2015, s. 137

⁸ <https://fi.wikipedia.org/wiki/Juomapeli>

⁹ Kaunismäki 2011, s.5

Taikominen on normaalia satumaailmassa ja niin edelleen. Tämä kohta kattoi kaikissa testiversioissa ainoastaan epärealistiset hiukset. Vei oman aikansa ennen kuin ”fysiikan lait” korvasivat hiukset ja lisäsivät samalla kyseisen sääntökohdan tulkinnanvaraisuutta.

Puhuvat eläimet ja asiat ovat Disneyn tavaramerkki ja ne ovat varsin inhimillisiä. Kaikissa aineistooni kuuluvissa elokuvissa esiintyy joko puhuvia eläimiä (esim. Pieni merenneito) tai muita asioita, esim. esineitä, jotka osaavat puhua (esim. Kaunotar ja hirviö). Oli siis aivan perusteltua lisätä puhuvat eläimet ja asiat, jotka eivät normaalisti puhu mitään sääntökohdaksi tähän lopulliseen versioon.

Päähenkilön vanhemmat on eritelty kolmeen alakohtaan. Disneyn klassikoissa on useimmiten se tilanne, että toinen päähenkilön vanhemmista on kuollut (esim. Pieni merenneito, Pocahontas) tai kuolee elokuvan alussa (esim. Leijonakuningas). Toinen vaihtoehto on yleensä se, että päähenkilön molemmat vanhemmat ovat kuolleet (esim. Viidakkokirja, Aladdin) tai kuolevat elokuvan alkumetreillä (esim. Notre Damen kellonsoittaja, Tarzan). Joskus kuitenkin saattaa olla Disneylle epätyypilliseen tapaan niin, että päähenkilön molemmat vanhemmat ovat hengissä (esim. Herkules, Mulan).

Laulut ovat Disneyn klassikkoelokuvien sielu. Laskujeni mukaan jokaisessa klassikkoelokuvassa lauletaan, joten tämä kohta oli alusta asti yksi selkeimmistä. Osa lauluista on noussut jopa kulttimaineeseen: esim. Tuulen värit¹⁰ (eng. Colors of the wind¹¹) Pocahontaksesta tai Taakse jää¹² (eng. Let it go¹³) Frozenista. Lauluissa käsitellään suuria tunteita laidasta laitaan. Ilo, suru ja rakkaus ovat erityisesti läsnä.

Rakastuminen ensisilmäyksellä on ehkä yksi pahimmista Disneyn prinsessaelokuvien kliseistä. Rakastumista tai ihastumista hyvin nopeasti on havaittavissa ’prinsessaleffojen’ lisäksi vaikkapa Viidakkokirjan lopussa, kun Mowgli tapaa ensimmäistä kertaa ihmistytön.

Rasismi, kulttuurinen omiminen, naisviha ja stereotypia on omana kohtanaan sen takia, että Disneyn elokuvayhtiötä on vuosien saatossa syytetty näistä useampaan otteeseen.¹⁴ Mielestäni katsojan on tärkeää tunnistaa kyseiset ilmiöt elokuvia katsoessaankin. Disney Plus -palvelussa joittenkin elokuvien alussa (esim. Viidakkokirja) on englanniksi huomautus siitä, että elokuva saattaa sisältää kyseenalaisia stereotypioita yms., jotka eivät ole enää soveliaita. Hämmäntävää on kuitenkin se, että esimerkiksi Pocahontaksen, Leijonakuninkaan tai vaikkapa Aladdinin alussa ei ole vastaavanlaista huomautusta. Disney on myös tunnettu ”pahisten” ulkomuodosta: elokuvan

¹⁰ <https://www.youtube.com/watch?v=21rv0ao6feo>

¹¹ <https://www.youtube.com/watch?v=O9MvdMqKvpU>

¹² <https://www.youtube.com/watch?v=emkviw4eCFo>

¹³ <https://www.youtube.com/watch?v=iEKLFS-aKcw>

¹⁴ <https://antroblogi.fi/2019/09/leijonakuningas-ja-kulttuurinen-omiminen/>

<https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000005941855.html>

<https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/disney-elokuvaklassikoihin-lisatty-uusi-vahva-sisaltovaroitus-rasismista-yhta-elokuvaa-ei-voi-edes-nayttaa/7956480#gs.dny12e>

<https://www.is.fi/viihde/art-2000007769219.html>

”pahis” on yleensä vanha, ruma ja/tai lihava. Samaan aikaan tarinan sankari on nuori, kaunis ja langanlaiha.

Ari Turusen teoksessa *Humalan henki* todetaan, että viinaa kutsuttiin vielä 1400-luvulla elämän vedeksi.¹⁵ Tässä vaiheessa täytyy muistuttaa, että juomapelaajien olisi pelin aikana syytä juoda myös ihan oikeasti vettä (H₂O) tai seuraukset saattavat olla kohtalokkaat, kuten aiemmassa alaluvussa huomattiin.

Näihin sääntöihin sopii myös erään sitsilaulun¹⁶ sanat kuin nenä päähän. Toimikoot laulun sanat myös varoituksena tuleville juomapelaajille:

/: Tänään otetaan, tänään otetaan / helevetin paljon viinaa. :/
/: Huomenna on, huomenna on, / helevetin kova krapula. :/



¹⁵ Turunen 1999, s.66

¹⁶ SKOn laulukirja 2015, s. 84

3. Aineiston analysointi

3.1. Aineiston esittely

Disney-klassikoita on nykyään päälle 50, joten aineistoani oli pakko rajata jotenkin. Loppujen lopuksi päädyin tiedekunnan amanuenssin, Tomi ”Tonto” Metsälän ehdotuksesta seuraavaan: Vertailen tässä tutkielmassa Walt Disneyn kuoleman¹⁷ (v. 1966) jälkeen ilmestyneitä elokuvia vuosituhatvuotisen vaihteeseen asti.

Tämän rajauksen jälkeen aineistooni kuuluu yhteensä 19 Disney-klassikkoa: Viidakkokirja (1967), Aristokatit (1970), Robin Hood (1973), Nalle Puh (1977), Pelastuspartio Bernard ja Bianca (1977), Topi ja Tessu (1981), Hiidenpata (1985), Basil Hiiri – Mestarietsivä (1986), Oliver ja kumppanit (1988), Pieni merenneito (1989), Bernard ja Bianca Australiassa (1990), Kaunotar ja hirviö (1991), Aladdin (1992), Leijonakuningas (1994), Pocahontas (1995), Notre Damen kellonsoittaja (1996), Herkules (1997), Mulan (1998) ja Tarzan (1999).¹⁸

Kaikissa Disneyn klassikoissa on hyvin samankaltainen juoni. Alussa kaikki on hyvin, kunnes tapahtuu jotain ikävää (esimerkiksi konflikti, kuolema, riita jne.). Elokuvan aikana ikävän sattumuksen syyt selvitetään ja lopussa päähenkilö ystävineen elää elämänsä onnellisena loppuun saakka.

Vuosina 1967–1999 ilmestyneet Disney-klassikot edustavat mielestäni hyvin erityyppisiä klassikoita, jotka ovat karkeasti jaettavissa kolmeen ryhmään: seikkailu, prinsessa ja eläin. Kuten alla olevasta taulukosta voi huomata, osa elokuvista sopii kuitenkin useampaan ryhmään ja jokaisella Disney-elokuvalla tuntevalla lienee jaosta oma mielipiteensä. Aineistooni kuuluvien elokuvien voidaan siis olettaa edustavan tarpeeksi laajasti Disneyn klassikkoelokuvien eri tyyppisiä ja sääntöjen pätevän näin ollen myös aineiston ulkopuolisiin klassikoihin.

Elokuvan nimi	Seikkailu	Prinsessa	Eläin
19. Viidakkokirja	x		x
20. Aristokatit			x
21. Robin Hood	x		x
22. Nalle Puh			x
23. Pelastuspartio Bernard ja Bianca	x		x
24. Topi ja Tessu			x
25. Hiidenpata	x		
26. Basil Hiiri – Mestarietsivä	x		x
27. Oliver ja kumppanit			x
28. Pieni merenneito		x	

¹⁷ https://fi.wikipedia.org/wiki/Walt_Disney

¹⁸ https://fi.wikipedia.org/wiki/Luettelo_Disney_nimaatioelokuvista

29. Bernard ja Bianca Australiassa	x		x
30. Kaunotar ja hirviö		x	
31. Aladdin	x	(x)	
32. Leijonakuningas			x
33. Pocahontas		x	
34. Notre Damen kellonsoittaja	x		
35. Herkules	x		
36. Mulan	x	(x)	
37. Tarzan	x		

Taulukossa näkyvä jako on vain ja ainoastaan oma mielipiteeni ja tulkintani siitä, miten aineistoon kuuluvat elokuvat voi jakaa kolmeen ryhmään. Ymmärrän, että joku voi olla kanssani eri mieltä asiasta.

3.2. Metodit

Testaan luomieni juomapelisääntöjen yleispätevyyttä käyttämällä kulinarian tohtori Antti Kaunismäen luomaa juomapelitutkimuksen perusmetodologiaa¹⁹ erityisesti juomapelin rasittavuuden/kuormittavuuden osalta. Rasittavuuden mittana käytetään arvoa 'huikkaa/min' Kaunismäen metodologian²⁰ mukaisesti. Arvo lasketaan niin, että kun kaikki elokuvan aikana otetut sääntömääräiset huikat on kirjattu ylös, jaetaan niiden lukumäärä jakson kestolla minuutteina.²¹

Kähkösmetodia käytin lähteiden etsimisessä sekä SKOimiston kirjahyllyn että oman kirjahyllyn kanssa. Tällä metodilla lähteisiin päätyi esimerkiksi SKOn laulukirja. Tämän metodin tarkoitus on siis käyttää käsivarren mitan päässä olevia asioita (tässä tapauksessa kirjoja) lähteenä.

3.3. Koeympäristö ja muut speksit

Koeympäristönä toimi jokaisella koekerralla jonkun juomapelaajan koti. Yhtä kertaa lukuun ottamatta elokuvia katseltiin Naantalin Luonnonmaalla LG:n 65” NanoCell TV:stä (LG 65” NANO90 NanoCell TV 65NANO906 (2020)) olohuoneen sohvalta tai keinutuolista. Poikkeus sääntöön – kerralla katseltiin Nalle Puh ja Basil Hiiri – Mestarietsivä Turussa huomattavasti pienemmästä telkkarista, jonka tarkkoja speksejä ei ole valitettavasti saatavilla.

Yhden illan aikana elokuvia katsottiin 2-3 kappaletta juomapelaajien fiiliksestä ja yleisestä hyvinvoinnin tasosta riippuen. Saman illan aikana katsotut elokuvat valikoituivat sattumanvaraisesti juomapelaajien mieltymysten mukaan.

¹⁹ Kaunismäki 2011

²⁰ Kaunismäki 2011, s. 12

²¹ Kaunismäki 2011, s. 12

Omassa tuopissani oli hyvin appelsiinilonkeroa (Original Long Drink Orange 5,5 %), joka maistuu mielestäni aivan jaffalta ja on kohtalaisen helppo juoma myös juomapeliä ajatellen. Osan aineiston elokuvista katsoin myös täysin vesiselvänä. Muutaman kerran lasissani saattoi olla myös Westonsia (Henry Westons Vintage 8,2 % 50cl) tai Arctic Blue -ginistä (46,2%) ja Pirkka-tonicista tehty GT jäisillä mustikoilla höystettynä. En kuitenkaan koe, että nautintoaineiden alkoholipitoisuus olisi merkittävästi vaikuttanut huikkaa/min -lukemiin.

Leffaseuralaiseni joivat vaihtelevasti kaljaa, valkoviiniä tai lonkeroa. Ainoastaan valkoviini tuntui koituvan juojansa kohtaloksi samana iltana tai viimeistään seuraavana aamuna. Tässä todettakoon myös, että ilman koronapandemiaa juomapelaajat olisivat vielä pelin jälkeen päätyneet johonkin yökerhoon jatkoille ja on todettava samaan hengen vetoon, että aivan hyvä niin. Muuten tutkimusryhmä saattaisi olla yhtä SunTown²²-testausta rikkaampi.

3.4. Aineiston rasittavuus

Alla olevasta taulukosta voi nähdä kunkin elokuvan rasittavuuden. Taulukon huikkaa/min-lukemat on pyöristetty kahteen merkitsevään desimaaliin. Aineiston huikissa on otettu huomioon myös juomapelin bonussäännöt.

Elokuvan nimi	Huikkaa/min
19. Viidakkokirja	0,68
20. Aristokatit	0,58
21. Robin Hood	0,49
22. Nalle Puh	0,49
23. Pelastuspartio Bernard ja Bianca	0,27
24. Topi ja Tessu	0,28
25. Hiidenpata	0,21
26. Basil Hiiri – Mestarietsivä	0,77
27. Oliver ja kumppanit	0,36
28. Pieni merenneito	0,40
29. Bernard ja Bianca Australiassa	0,28
30. Kaunotar ja hirviö	0,41
31. Aladdin	0,23
32. Leijonakuningas	0,35
33. Pocahontas	0,53
34. Notre Damen kellonsoittaja	0,29
35. Herkules	0,34
36. Mulan	0,43
37. Tarzan	0,31

²² <https://www.suntown.fi/>

Kuten taulukosta voi huomata, kaikkien elokuvien aikana pääsee juomaan ihan riittävässä määrin kun elokuvan pituus on noin 70–90 minuuttia. Aineiston Disney-klassikoissa on kuitenkin eroavaisuuksia: Osan aikana pääsee (tai joutuu) sääntöjen puitteissa juomaan joka toinen minuutti ja osan aikana noin 5 minuutin välein. Juomapelatessa ja huikkia kirjatessa ei erikseen merkattu, minkä säännön ”takia” huikka otettiin, joten analysointi tapahtuu osittain omien mielikuvieni ja hatarien muistikuvieni varassa.

Aineiston elokuvista ylivoimaisesti rasittavin oli Basil Hiiri – Mestarietsivä. Tässä Disney-klassikossa on paljon puhuvia eläimiä, hiiriä ja luulen, että puhuva eläin -sääntö vaikutti rasittavuuteen huomattavasti. Elokuvan aikana juotiin muutamia kertoja fysiikan lakien pätemättömyydelle ja lauluille, mutta puhuvien eläinten jälkeen kuormittavin sääntö oli ”rasismi/kulttuurinen omiminen/naisviha/stereotypia”. Mikäli siis haluat päästä reilussa tunnissa juhlatunnelmaan, suosittelen tätä elokuvaa siihen tarkoitukseen.

Basil Hiiren jälkeen hyvänä kakkosena tulee Viidakkokirja, jonka alussa varoitellaan vanhentuneista käsityksistä yms. Disney Plus -suoratoistopalvelussa. Elokuvassa on riittämiin puhuvia ja laulavia eläimiä, rasismia ja eri ihmisryhmiin kohdistuvia stereotypioita. Viidakkokirjaa katsellessakin pääsee juomaan joka toinen minuutti.

Taulukosta voi huomata, että Hiidenpata on aineistossa seokuva, joka on kuormittavuudeltaan pienin. Toki ainakin omasta mielestäniokuva on normaaliin Disney-laatuun verrattuna melkoista kuraa, se saa juomaan elokuvan aikana huomattavasti useammin kuin ehkä pitäisi.

Toinen vähäisesti kuormittavaokuva aineistossani oli Aladdin, mikä yllätti ainakin itseni. Ennakko-oletukseni oli, että tämä klassikko olisi ollut rasittavuudeltaan Viidakkokirjan luokkaa.

Aineistossa on useampia elokuvia, joiden aikana pääsee juomaan noin joka kolmas minuutti. Näitä ovat Pelastuspartio Bernard ja Bianca, Topi ja Tessu, Oliver ja kumppanit, Bernard ja Bianca Australiassa, Leijonakuningas, Notre Damen kellonsoittaja, Herkules ja Tarzan. Edellä mainitut elokuvat edustavat aineiston ”keskiluokkaa”. Sääntöjen puitteissa pääsee nauttimaan päihdyttäviä aineita sopivassa tahdissa koko elokuvan ajan. Huikat siis jakaantuvat tasaisesti koko elokuvan ajalle, eivätkä keskity esimerkiksi elokuvan alkuun.

Aristokatit ja Nalle Puh olivat aineiston todelliset yllättäjät. Oletin, että nämä elokuvat olisivat tylsyyden multihuipentumia sääntöjen valossa, mutta toisin kävi. Kummankin elokuvan kohdalla puhuvat eläimet olivat kohtuu ratkaisevassa roolissa. Aristokatit laulavat yllättävän usein ja elokuvasta löytyy joitakin hahmoja, jotka muistuttavat omia tuttuja. Myös Nalle Puhissa esiintyy hahmoja, joista juomapelaajaryhmälle tuli erityisesti mieleen osakuntalaisia. Jääköön kuitenkin salaisuudeksi, kuka muistutti ketäkin ja kenen mielestä. Nalle Puh ystävineen seikkailee välillä sellaisissa maisemissa, että mieltii, minkälaisella tripillä elokuvantekijät ovat käyneet 70-luvulla.

Robin Hood, Pieni merenneito, Kaunotar ja hirviö, Pocahontas ja Mulan muodostavat toisen isomman ryhmän, mitä tulee elokuvien rasittavuuteen. Kutsuttakoon tätä ryhmää ”ylemmäksi keskiluokaksi”, sillä tähän kuuluvissa elokuvissa esiintyy kuninkaallisia ja näiden klassikoiden rasittavuuslukema (0,4 – 0,53) on suurempi kuin edellä mainitun ”keskiluokan”(0,23 – 0,36).

Kaiken kaikkiaan aineiston elokuvat ovat suunnilleen samanlaisia kuormittavuudeltaan.



Kuva 2: Juomapelistä seuraavan aamun mielteet tiivistettynä.



4. Lopuksi

Tämän tutkimuksen aikana on saavutettu kaksi asiaa: toimivat ja yleispätevät juomapelisäännöt Disneyn klassikkoelokuville ja muutama krapula. Lisäksi olen saavuttanut vähäksi aikaa henkilökohtaisen Disney-kiintiöni täyttymisen, sillä saattaa olla niin, että 14 piirrettyä 6 päivässä on ihan liikaa ja aivoista tulee ns. mössöä. Jotta omat aivoni toipuvat nykyisestä Disney-darrasta, aion pitää Disneyn tuotannosta sopivan mittaisen tauon.



Kuva 3: "Ku oot kattonu liian monta Disney-klassikkoa liian lyhyessä ajassa."

Tutkimusaineisto rajattiin post-Walt-kauden (1967-) elokuviin, sillä Disneyn klassikoita on nykyisin jo lähemmäs kuusikymmentä. Aineistoon kuului tämän rajauksen jälkeen 19 piirroselokuvaa, jotka juomapelattiin läpi niiden kuormittavuuden selvittämiseksi. Tohtori Kaunismäen metodologia käyttäen selvitin kunkin aineiston elokuvan rasittavuuden (huikkaa/min) ja vertailin niitä keskenään. Kuormittavimmaksi elokuvaksi osoittautui Basil Hiiri – Mestarietsivä.

Yksi näiden luotujen juomapelisääntöjen hyvistä puolista on se, että ne sopivat kaikille Disney-klassikoille eli ne ovat hyvin monikäyttöiset. Bonussäännöillä saa vaihtelua tutunkin porukan juomapelatessa. Disneyn klassikoita on ilmestynyt tähän mennessä 59 kappaletta eli saatavilla on ainakin se määrä juomapelin variantteja ja uskoisin, että Disney-klassikoita ilmestyy koko ajan lisää. Toinen hyvä puoli on se, että säännöissä on tulkinnanvaraa ja pelaajat pystyvät itse vaikuttamaan hörppyjen määrään tietyiltä osin.

Huono puoli näissä säännöissä on se, että joistakin elokuvista säännöt saattavat tehdä jopa liian kuormittavan ja se saattaa ajoittain koitua juomapelaajien kohtaloksi. Juomapelatessa onkin tärkeää muistaa juoda myös vettä (H₂O) tai muita alkoholittomia nesteitä seuraavan aamun olojen pehmentämiseksi.

*Ahh, kun sentään hyvältä / paljas vesi maistuu!*²³

Suosittelen katsomaan enintään kolme elokuvaa saman illan aikana, kun juomapelaaja kehrittelemillään säännöillä. Seuraukset, kuten todettua, saattavat olla kohtalokkaat.

Tälle tutkimukselle on mielestäni monta jatkotutkimussuuntaa. Yksi suunta on testata kehrittelemiäni juomapelisääntöjä myös aineistoon kuulumattomien Disney-klassikoiden kanssa, jotka jakautuvat kahteen ryhmään, Walt Disneyn aikakauteen (1937–1966) ja 2000-luvun aikakauteen.

Toinen suunta on testata, miten juomapelisäännöt toimivat Disney Pixar -elokuvien kanssa. Kolmas vaihtoehto voisi olla Disney-klassikoiden jatko-osien kuormittavuus luotujen sääntöjen valossa. Neljäs suunta on tutkia sitä, miten juomapelaajaryhmä vaikuttaa juomapelin kuormittavuuteen. Tällä polulla voisi vertailla esimerkiksi osakuntaporukkaa johonkin toiseen.



²³ SKOn laulukirja 2015, s. 46

Lähteet

Kaunismäki Antti, Vertailevan juomapelitutkimuksen metodologia. Turku 2011.

Turunen Ari, Humalan henki eli juomatapojen tarina. Jyväskylä 1999.

Turun yliopiston Savo-Karjalainen Osakunta, SKOn laulukirja. Turku 2015.

<https://fi.wikipedia.org/wiki/Juomapeli>

https://fi.wikipedia.org/wiki/Luettelo_Disneyn_animaatioelokuvista

<https://www.youtube.com/watch?v=21rv0ao6feo>

<https://www.youtube.com/watch?v=O9MvdMqKvpU>

<https://www.youtube.com/watch?v=emkviw4eCFo>

<https://www.youtube.com/watch?v=iEKLFS-aKcw>

<https://antroblogi.fi/2019/09/leijonakuningas-ja-kulttuurinen-omiminen/>

<https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000005941855.html>

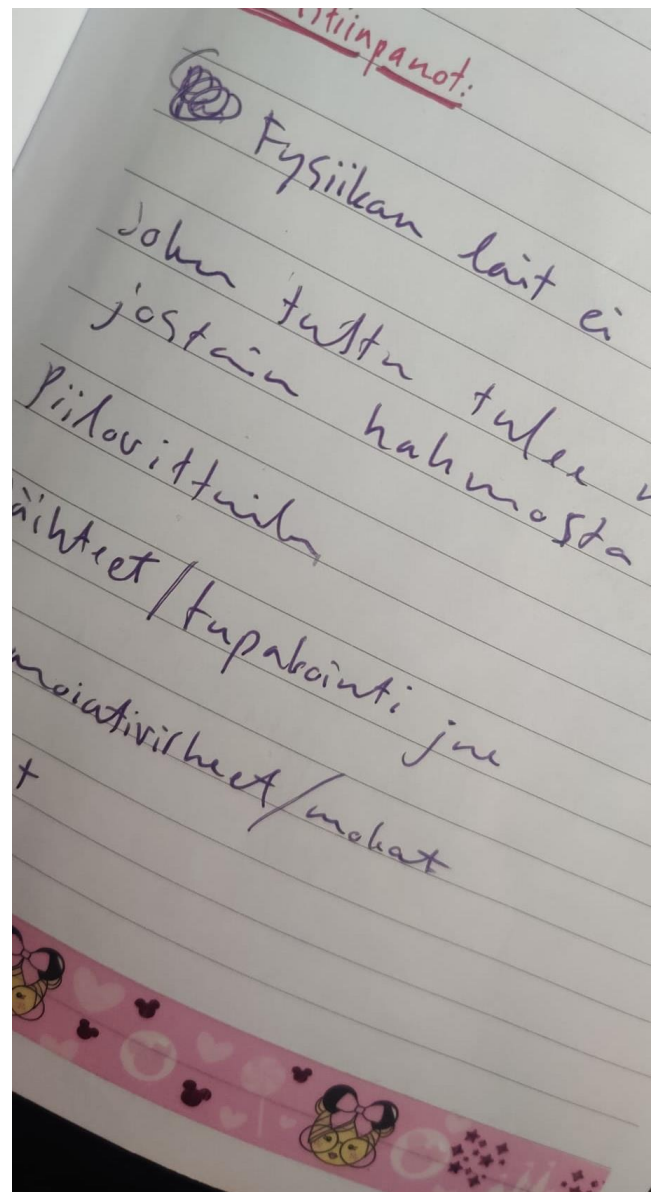
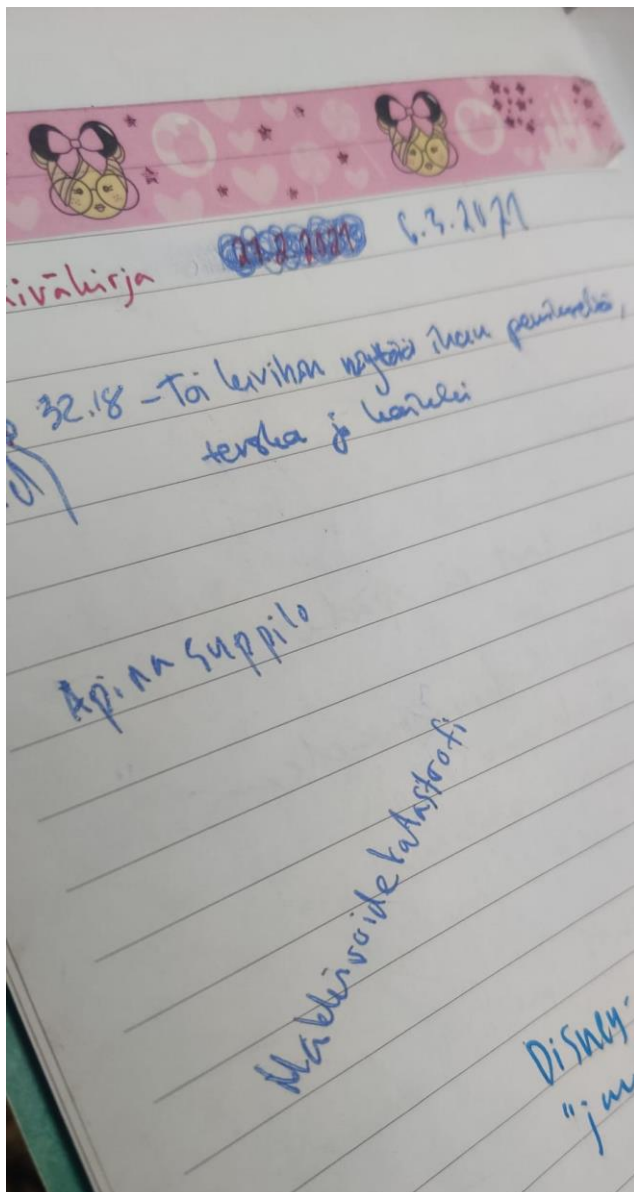
<https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/disneyn-elokuvaklassikoihin-lisatty-uusi-vahva-sisaltovaroitus-rasismista-yhta-elokuvaa-ei-voi-edes-nayttaa/7956480#gs.dny12e>

<https://www.is.fi/viihde/art-2000007769219.html>

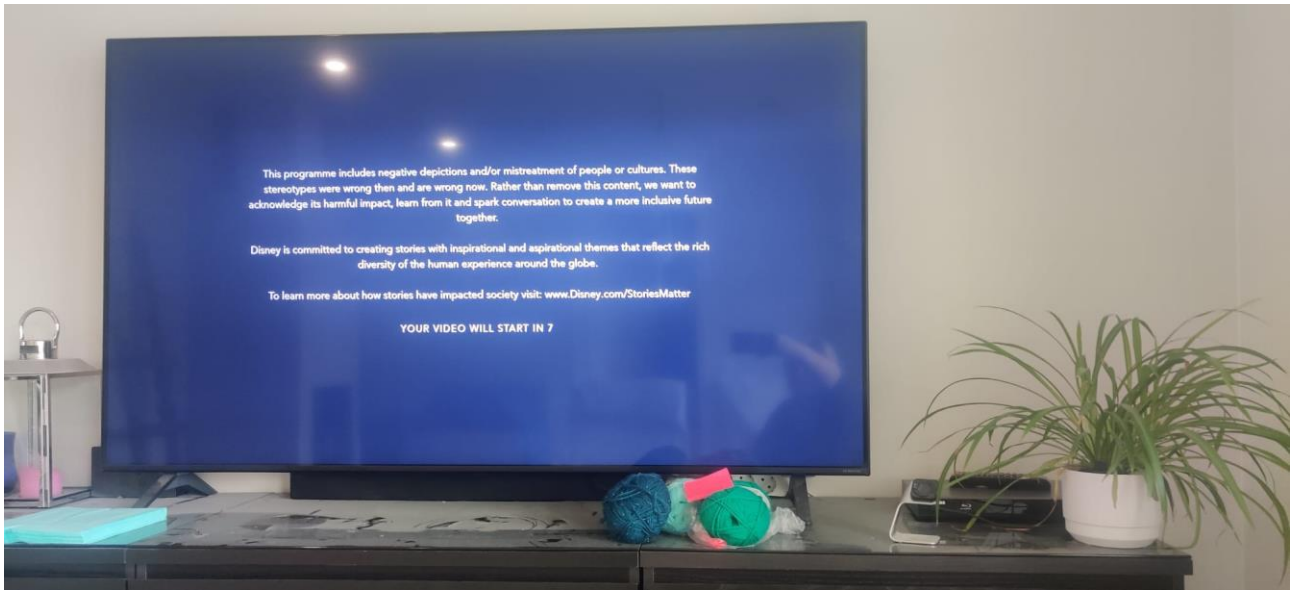
https://fi.wikipedia.org/wiki/Walt_Disney

<https://www.suntown.fi/>

Liitteet



Ote "kännipäiväkirjasta" ja muistiinpanoista juomapelisääntöjen hiomisvaiheessa.



Disney Plus –suoratoistopalvelussa elokuvan alussa näytettävä teksti.